

פרעה איש נבון וחכם / והנה הוצרך לזח כזו שיהיה על הפקידים וישניה במח שיעשוהו עד שלא יוכל אחד כזה לגנוב דבר / והזח הוצרך שיהיה איש נבון וחכם ועוד שיהיה זהה יעשה בחכמתו עם אנשי הארץ שיתרצו במרד שיעטרו / וחמש / הוא מעניין וחמושים או ירצה בו שיקנה החמש מכל תבואת הזנים ההם / ויצברו / ויאספו / תחת יד פרעה / באוצרותיו / הנמצא כזה / הוא עתיד ודל מה שאם יוסף שנבקש איש נבון וחכם הנה אם נבקשהו לא נמצא נכון וחכם כזה שרוח אלהים בו / ישק / מעניין נשק וכלי זיין רל שלא ישא אחד מהם כלי זיין ולא יצא למלחמה אם לא במצות יוסף / רק הכסא אנדל ממך / אהיה גדול ודל כי בכסא לבר אהיה גדול ממך שאני לבדי אשב על כסא המלוכה / ארת טבעתו / כה היה רחם המלך ונתנה ליוסף לחתום בשמו כל מה שירצה / וילכש אותו בגדי שש / הם היו יקרים מאד בארץ מצרים / רביד / ענק / במרכבת המשנה / הוא המרכבה שהיה רוכב בה מי שהא משנה אל המלך / אברך / כמו הכרך וכמו אשכם ושלח רוצה לומר שכבר הכריזו לפניו שיהלכו לו כבוד ויברכו על כרכיהם לפניו את ידו ואת רגליו רוצה לומר שלא יעשו דבר ולא ילכו למקום אם לא ברשותך / והרצון בו שאתה תמשול בתהגתם בכללה ואמר שלא ירים איש מכלעדיו את ידו ואת רגלו על צד ההפלה או יהיה פירושו כרכיו ומתרגם כי במצרי לא יהיה רשות לאדם לרכוב על סוס אם לא ירשהו המלך על זה אבל הם כלם רוכבים על חמורים והיה זה כן כי לרוב המצא הסוסים כמצרים לא יוכר בין השרים והעבדים אם יהיה רשות לכלם לרכוב על סוס וכן הענין בבגדי שש כי הם נמצאים שם מאד / צפנת פננת / הוא לפי מה שאחשוב שם שהוא מורה על דוב הבינה והחכמה וידיעת סודות המציאות או היה שם אלהי פרעה כן כמו ששם נכבד נצח שם דניאל כשם אלהיו והביאור הראשון הוא יותר נאות / כהן און / ארון און / כטעם וכני דוד כרגים היו / פוטיפרע / אמרו זל שהוא פוטיפר ארנוני / ויצא יוסף על ארץ מצרים / רוצה לומר שכבר רכב במרכבת המשנה ויצא על ארץ מצרים ואז חלק לו כבוד כלם ונתכרר להם שהוא עליוהם ושהוא משנה למלך / והנה דבריו וזה הספור מבוארים / והנה התעלות המניעות מזה הם שמונה /

התועלת

הראשון הוא במדות / והוא להודיע שראוי לאדם כבא לפני הגדולים שיקטט עצמו בכבודו ובענייניו האחרים לפי מה שאפשר כי כזה מהדוד לגדולי וכוה גם כן יהיו דבריו יותר נשמעים / הוצר תמצא שגלח יוסף והחליף שמלותיו כבא לפני המלך / הוצר הסכר היו החסידים הגדולים מתקשטים כשהיו מתפללים להם יתעלרת לכבודו אמרו זל זה אלי ואנוהו /

התועלת

השני הוא במדות / והוא שראוי לאדם כשידבר עם הגדולים שיהיו דבריו מעטים / והוצר תמצא שענה יוסף לפרעה זה המאמר הנפלא אשר כלל מהשלמות ודרכה במלות מועטות והוא מה שאמר לו כלעדי אלהים יעדר את שלום פרעה / והנה כפתורו החלומות כאמרו נכ בתכלית הקצר והתקן ומבאר זה מדבריו שם /

התועלת

השלישי הוא במדות / והוא שראוי לאדם כשיוכרח לדבר לפני המלכים והשרים הלא ידע אם יהיה בדבריו מה שיקשה להם שיקדים להתנצל כזה פן יקרה נזק מעכסם עליו / והוא תראה כי מפני שלא ידע יוסף מה יהיה פתרון החלומות ואם יהיה בו דבר נגד פרעה והקדי התנצלותו כזה והוא שמה שיענה כזה הוא מה שיראה השם יתע' ולה לא יהיה בבחירתו לפתור לפי מה שירצה והיה כבוד פתולק הדברים מפיו

כי יוסף עם הזיות השגתת השם יתע' דבקה בו כוח האופן הנפלא חלה פני שר המשקים שיזכרוהו אל פרעה להציאו מביבור /

התועלת

השמיני הוא במדות והוא שראוי לשלם שיהיה כוסה קלון ואנשים ואף אם גמלוהו רע / הלא תראה כי יוסף לא רצה לגלות חרפת אשת ארנוני א שר המשקים אבל אבר לו וגם פה לא עשיתי מאומה וכן לא רצה להודיע זרז אל שר המשקים עם מה שהיה כזה החכמה שלא תכעס אשת ארנוני עליו ותוסיף להעלילו /

התועלת

התשיעי הוא במדות / והוא שאין ראוי לאדם שימנע מלמבל טוב למי שנמלוהו וזהו ששר המשקים לא רצה לדבר מיוסף אל פרעה לחלות פניו שיוציאו מהשקים שיהיה בו על לא פושע ולא חטאת וסבב השם יתעלרת שהזכרה להוכירו א פרעה באופן שיהיה בו מראשתי לשר המשקי כי הזכרה להוכיר חטאו אשר כעס עליו פרעה בעבודת וזה היתה גמלו הראוי לו /

פרשת מקץ

וזה מקץ שנתים ימים וגו' עד יוסף בן שלשים שנה

בי אור המלות

שנתים ימים

הם שתי שנים / וזה והזכרן ידמה שהיה מעת צאת שר המשקים מהאור וכסף השתי שנים חלם פרעה זה החלום / ודקות בשר / הוא מעניין הדלות והרקיקות / והנה היו שבע הפרות בריאות / משל לשבע שני השבע / ושבע הפרות דלות ובשר שעולות אחריהן / משל לשבע שני העקב שיבאו אחריהן ואכילת הפרות דקות הבשר את הכריאות הוא משל שתבואת שני השבע תאכל בשבע שני העקב וזה ממה שספר פרעה אחר זה לא נודע כי באו אל קרבנה וזה לאות שלא יודע השבע בארץ מפני הרעב שיהיה אחרי כן וזה ממה שתייב שיתקצבו אוכל השנים הטוב' כדי שיהיה מוקן מוכן להם כשני הרעב כמו שיעץ יוסף לפרעה / ולהו היתה זאת העצה באופן מה מפתרן החלום ומשל השכולים הוא יותר מיוחד כורת כי הוא היה בנשוא בעינו אשר היה בו דפתרן / ותפעם רחד / מרחב המכוכה אשר היתה נוטה מחטבתו פעם לדבר אחד ופעם לדבר אחר בעניין פתרון זה החלום במדרגת האיש והבנה היתה רוחו במדרגת הפעמק שיכה פעם לצד אחד ופעם לצד שני והיה זרז הענין הוא מסגלת החלומות הצדקים רל שיגיע מהם והתפעכות הרחל לפי שכבר ישער האדם בהם שהם צודקים / ועוד כי מפני התבודדות הנפלא שהיה לרמיק מבין כחות הנפש עד שקבל זה השפע יגיע לו זרז והתעלות כמו שביארנו בספר מלחמות יי' הרשמי מצרים / הם המכשפים / ואין פותר אותם לפרעה / רל' שלא הירא אחד מהם פותר אותם באופן שיתישב והפתרן והוא כלב פרעה / את חטאי אני מזכיר / רל' כבר יביאני והזכרה להוכיר חטאי רדי שאודיע למלך מי יתכן שיפתור לו החלומותיו / ויגלח ויחליף שמלותיו / לכבוד המלך / תשמע חלום / הוא החזו והרצון בו שאנתה שומע חלום ומבין אותו לפתרו / בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה / והדרה כזה שאין בבחירתו לפתור לפי מה שירצה אבל יפתור לו לפי מה שיראהו מן השמים ולהו ותפלל להם יתע' שיהיה פתרון החלום שלום פרעה / צנמות / קשות ויבשאת שלא נשאר בהם כי אם מעט זולת המוכין / ירא